

حمله اردوغان به مکرون

در ادامه واکنش‌های تند مقام‌های ترکیه علیه مواضع اخیر امانوئل مکرون، رئیس‌جمهور فرانسه درباره اقدام نظامی آنکارا در شمال سوریه، رجب طیب اردوغان به همتای فرانسوی خود گفت: دچار مرگ مغزی شده‌ای.

با استعفای دولت عراق، همه چشم‌ها برای خروج از بن‌بست به پارلمان دوخته شده است

گزارش «وطن امروز» از سناریوهای موجود عراق پس از استعفای عادل عبدالمهدی

بلا تکلیفی سیاسی بعد از جنگ خیابانی

سرانجام پس از ۲ ماه اعتراض و آشوب در عراق، نخست‌وزیر بر آمده از پارلمان استعفا کرد. رئیس پارلمان عراق عصر دیروز استعفای عبدالمهدی را برای بررسی توسط نمایندگان تحویل گرفت. این استعفا پس از آن رخ داد که نماینده آیت‌الله سیستانی در پیامی که در خطبه‌های نماز جمعه کربلا ایراد شد، اعلام کرده: «با توجه به شرایط دشواری که کشور شاهد آن است و ناتوانی آشکاری که در تعامل گروه‌های ذی‌ربط با تحولات ۴ ماه اخیر و ناتوانی در تضمین حقوق و ممانعت از ریختن خون‌ها نمود پیدا کرده است، از پارلمان که دولت از آن شکل گرفته است، خواسته می‌شود در گزینه‌های خود در این باره تجدید نظر کرده و بر اساس منافع عراق رفتار کند». عادل عبدالمهدی در پاسخ به این پیام با انتشار بیانیه‌ای ضمن اعلام استعفا گفت: «برای پاسخ به این دعوت (تصمیم پارلمان) و تسهیل و تسریع در انجام آن در سریع‌ترین زمان ممکن، نامه‌ای

رسمی درباره درخواست استعفایم از ریاست دولت کنونی به پارلمان محترم عراق ارائه خواهم داد تا پارلمان بتواند در گزینه‌های خود بازنگری کند». نخست‌وزیر عراق در پایان تأکید کرد: «کوچک و بزرگ می‌دانند که من علناً پیش از این و در یادداشت‌های رسمی، خواستار اجرای این گزینه آنچه به مصلحت مردم و کشور است، شده بودم». این اظهار نظر او عطف به این مسأله است که وی چندی قبل اعلام کرده بود در صورت توافق فرآکسیون سناژون و الفتح روی گزینه جدید از سمت خود استعفا خواهد کرد. اما واقعیت این است که اختلافات بین جریان‌های سیاسی عراق به حدی جدی بود که گروه‌های سیاسی گزینهای بهتر از عبدالمهدی نداشتند. عبدالمهدی حاصل توافق سال گذشته فرآکسیون «سناژون» (به رهبری مقتدا الصدر) و «الفتح» (به رهبری هادی العامری) است. عبدالمهدی پس از حوادث روز پنجشنبه در استان‌های ذی‌قار و نجف

استعفا کرد تا ضمن جلوگیری از خشونت‌ها در عراق، با سرعت بیشتری در جهت انتخابات و اجرای اصلاحات مصوب اقدام کند. اگر چه قانون اساسی به‌طور مشخص در رابطه با استعفای نخست‌وزیر ماده قانونی را مطرح نکرده است اما برخی حقوق‌دانان عراقی معتقدند بر اساس تفسیری که از مفاد قانون اساسی بر خواهد آمد، پس از استعفای نخست‌وزیر، کل کابینه مستعفی می‌شود که همین‌طور هم شد. در این شرایط دولت فعلی تا یک ماه وظیفه پیشبرد امور را خواهد داشت. در این مدت که قابل تمدید نیست در صورتی که نامزد جایگزینی برای نخست‌وزیری انتخاب نشود، رئیس‌جمهور شخصاً ریاست دولت پیشبرد امور را بر عهده خواهد گرفت. در این حالت، «رئیس‌جمهور نامزد فرآکسیون بزرگ‌تر پارلمان را مأمور تشکیل کابینه می‌کند و او نیز ۳۰ روز فرصت دارد، اعضای کابینه را معرفی کند.»

چرا در ۲ ماه گذشته اوضاع عراق ملتهب‌تر شد؟

پس از سقوط صدام که دولت‌ها بر اساس انتخابات مردمی شکل گرفتند و فضای سیاسی بازتر شد، در این نتیجه عراق بارها شاهد اعتراضات مردمی علیه دولت بوده است اما واقعیت این است که طی ۱۳ سال گذشته که اعتراضات به فساد و بیکاری و مسائل معیشتی شدت گرفته است، دولت‌ها کمتر به این مطالبات به صورت جدی پرداخته‌اند. بیانیه‌هایی نیز که مرجعیت در این مدت منتشر کرده سابقه‌ای به قدمت همه دولت‌های گذشته عراق دارد اما عدم توجه دولت‌های قبلی به خواست مردم سبب شد در انتخابات سال گذشته آیت‌الله سیستانی پیامی برای مشارکت مردم در انتخابات صادر کنند. عبدالمهدی نیز به‌رغم اینکه در یک سال گذشته تلاش‌هایی جدی برای اجرای عدالت، مقابله با فساد و بهبود وضعیت اشتغال داشت اما نتوانست توفیق چشمگیری داشته باشد، هر چند این عدم توفیق تاحدی ناشی از تبلیغات سوء و جنگ رسانه‌ای شوه‌ای است که حضور عبدالمهدی منافع آنها را به خطر انداخته است.

تکلیف پارلمان چه خواهد شد؟

نکته‌ای که برخی ناظران سیاسی آن را محتمل می‌دانند، این است که پارلمان به دلیل فقدان جایگزین مورد توافق، استعفاي نخست‌وزیر را قبول نکند. در این صورت این احتمال وجود دارد که مطالباتی درباره انحلال پارلمان مطرح شود. انحلال پارلمان (به ریاست محمد الحلبوسی) طبق قانون اساسی باید با تأیید «اکثریت مطلق» اعضای پارلمان باشد که درخواست آن یا از جانب یک‌سوم اعضا یا به درخواست نخست‌وزیر با موافقت رئیس‌جمهور، ارائه شده باشد (ماهه ۶۴) که با توجه به ترکیب فعلی پارلمان امکان آن دور از ذهن نیست. اما اگر پارلمان استعفا را قبول کند با توجه به پیچیدگی‌های پس از آن امکان انحلال پارلمان کمتر خواهد شد. به هر ترتیب اگر پارلمان منحل شود، رئیس‌جمهور طبق بند ۶۴ ماده ۶۴ باید خواستار برگزاری انتخابات طی مدت حداکثر ۶۰ روز از تاریخ انحلال شود. در چنین حالتی نیز کابینه «مستعفی» قلمداد می‌شود اما کار خود را به شکل «پیشبرد امور» ادامه می‌دهد.

موضع جریان‌های سیاسی نسبت به استعفا چیست؟

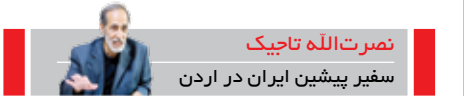
«مقتدا صدر» رئیس جریان سناژون که حزیش ۵۴ کرسی در پارلمان دارد پیشنهاد داده است نخست‌وزیر جدید به دور از طایفه‌گرایی و سهمیه‌های حزبی و از طریق همه‌پرسی بین ۵ نفر انتخاب شود. ائتلاف الفتح به رهبری «هادی العامری» که ۵۳ کرسی در پارلمان دارد و از حامیان عبدالمهدی است، استعفا او را در جهت پاسخ به بیانیه مرجعیت مثبت دانسته و از نمایندگان عراق خواسته در تدوین قوانین و کمیسیون انتخابات جدید و همه قوانین مربوط به تحقق اصلاحات مورد نظر با سرعت بیشتری عمل کنند. «حیدر العبادی» رئیس ائتلاف النصر و نخست‌وزیر سابق عراق نیز با اعلام حمایت از مواضع آیت‌الله سیستانی از مجلس خواست جلسه ویژه‌ای برای برکناری دولت و تشکیل یک دولت جدید برگزار کند. حزب الدعوة، حزب نخست‌وزیر نیز از پارلمان عراق خواسته جایگزینی برای دولت تعیین کند تا به خواسته‌های ملی جامعه عمل بیوشد.

نقش کشورهای بیگانه در آشوب‌های عراق

یک عراق ضعیف بوده است تا موقعیت سعودی را در منطقه تهدید نکند، ضمن اینکه وجود یک کشور عربی رو به رشد با یک دولت برآمده از نهاد پارلمان مشروعیت کشورهای پادشاهی حاشیه جنوبی خلیج‌فارس را تهدید خواهد کرد.

■ **آمریکا و باز هم نفت**

حجم تجارت عراق با چین در دوره عبدالمهدی به ۳۰ میلیارد دلار رسیده اما مطابق گزارش‌های رسمی کل حجم تبادلات اقتصادی غیر نفتی عراق و آمریکا حدود ۶ میلیارد دلار است که از این بین حدود یک و نیم میلیارد دلار سهم صادرات کالاهای عراقی به آمریکاست. بازار عراق در بخش مصرفی و

نصرت‌الله تاجیک

سفیر پیشین ایران در اردن

بحران اخیر بین‌النهرین گواهی است بر اینکه اگر چه پرورنده تروریست‌های داعش در عراق بسته شده تلقی می‌شد ولی همان طور که از قبل مشخص بود، عراق پسانداعش درگیر مسائل پیچیده‌ای است که همچنان ضربات تازه‌ای را توأمان به ساختار حکومت و ملت آن وارد می‌آورند.

به هر حال این کشور به مدت ۴ دهه درگیر جنگ‌های متوالی بوده است. بلافاصله پس از جنگ تحمیلی علیه کشورمان، رژیم بعث، عراق را به جنگ کویت کشاند که آسیب‌های سنگینی به مردم و زیرساخت‌ها وارد کرد. سپس اشغال این کشور توسط آمریکا و نیروهای متحدش، باقیمانده زیرساخت‌ها و همه ساختارهای ملی را از بین برد. متعاقب آن جنگ با داعشی‌ها ضربات دردناک دیگری را به این کشور وارد آورد و عراقی‌ها هنوز فرصت نکرده‌اند این لطمات را

دور دنیا

درخواست تشکیل کابینه

بدون نتائیاھو

بنی گانتس، رهبر ائتلاف آبی و سفید خواستار تشکیل ائتلاف بدون حضور نتانیاھو شد. گانتس شامگاه جمعه طی یک پیام فیسبوکی برای ترغیب اعضای حزب لیکود جهت عبور از نتانیاھو، گفت بهترین کاری که آنها اکنون باید برای برون‌رفت از بن‌بست کنونی کابینه در اسرائیل انجام دهند، تشکیل دولت بدون حضور نتانیاھو است.

■ ■ ■

تمجید پوتین از کمک کردهای سوریه

ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه با بیان اینکه کشورش همواره با کردها روابط دوستانه‌ای داشته، گفت آنها در سوریه از پلیس نظامی روسیه حمایت می‌کنند. پوتین طی سخنرانی در شورای روابط ملیت‌های روسیه، گفت پلیس نظامی روسیه در مناطق شمالی سوریه و نزدیک مرز ترکیه، از حمایت مردم کرد این منطقه برخوردار است، زیرا برای همه مشخص است که ماموریت ارتش روسیه در آنجا، محافظت کردن از همان مردمان است.

■ ■ ■

۳ کودک در سیل آریزونا مفقود شدند

پلیس آمریکا از مفقود شدن ۳ کودک در سیل روز گذشته در ایالت آریزونا خبر داد.

■ ■ ■

ناتو: چین و روسیه

چالش استراتژیک هستند

ینس استولتنبرگ، دبیرکل ناتو با بیان اینکه هم‌اکنون تهدید فوری از سوی روسیه و چین علیه کشورهای اروپایی وجود ندارد، فعالیت‌های این دو کشور را چالش استراتژیک توصیف کرد. استولتنبرگ در واکنش به صحبت‌های امانوئل مکرون، رئیس‌جمهوری فرانسه که گفته بود ناتو دچار مرگ مغزی شده و باید به جای تمرکز بر روسیه و چین، روی تروریسم متمرکز شود، گفت: مادر در حال حاضر هیچ تهدید فوری از سوی روسیه علیه اعضای ناتو نمی‌بینیم اما آنها را چالش استراتژیک می‌دانیم.

■ ■ ■

نشست چهار جانبه درباره سوریه

در ادامه تلاش‌های ترکیه برای ایفای نقش موثرتر در بحران سوریه و گرفتن امتیازهای سیاسی در تحولات منطقه، رئیس‌جمهور این کشور مجدداً با سران آلمان، فرانسه و انگلیس دیدار می‌کند.

■ ■ ■

کره شمالی، ژاپن را تهدید کرد

رسانه دولتی کره شمالی دیروز در ادامه توهمین‌ها علیه آبه شینزو، نخست‌وزیر ژاپن، وی را کوتوله سیاسی و ابله خطاب کرد که بزودی شلیک واقعی موشک‌های بالستیک را با چشم‌هایش نظاره‌گر خواهد شد. کره شمالی روز پنجشنبه یک سکنوی پرتاب بزرگ چند گانه را بسا شلیک ۲ راکت «KN-25» به سمت دریای ژاپن آزمایش کرد که آبه از این اقدام پیونگ‌یانگ به عنوان پرتاب موشک بالستیک و تهدیدی برای امنیت کشورش و جامعه بین‌المللی یاد کرد.

■ ■ ■

ورود سلاح‌های امارات به لیبی

برخی منابع خاص مصری فاش کردند که امارات ۱۰ نوامبر جاری (۱۶ آبان) محموله بزرگ سلاح را به همراه تعدادی نظامی اماراتی و مصری از طریق مرز غربی مصر وارد لیبی کرد تا نیروهای حفتر را به این سلاح‌ها مجهز کند. وبگاه العربی‌الجدید به نقل از این منابع نوشت که سلاح‌های جدید به منظور ایجاد تعادل بین نیروهای حفتر و نیروهای دولت وفاق ملی ارسال شده است. سوزیه اینکه نیروهای حفتر اخیراً تلفات زیادی داده و شمارش از نیروهای شرکتی طرف قرارداد امارات برای حمایت از نیروهای حفتر، کشته شده‌اند.

■ ■ ■

آماده‌باش ارتش ونزوئلا

رئیس‌جمهوری ونزوئلا با استناد به اطلاعاتی تأکید کرد، کلمبیا و ایالات‌متحده در تحریکاتی در مرز غربی این جمهوری بولیواری دست دارند و از تمام نیروهای مسلح کشورش خواست برای نبرد آماده باشند.

بین‌الملل

چرا آمریکایی‌ها دنبال «بی‌دولتی» در منطقه هستند؟

ادامه از صفحه اول

... اشرف غنی هم آنقدر ضعیف عمل کرده که در سخنرانی اخیر ترامپ در پایگاه گرام، مایلا با ایستادن پشت سر ترامپ تبدیل به یکی از سربازان آمریکال البته با لیبسی متفاوت شد. در سال‌های اخیر اما به نظر می‌رسد راهبردی آمریکاز سر کار آوردن دولت وابسته، در حال تبدیل شدن به ترجیح کشورهای بی‌دولت و آشفته است. آمریکایی‌ها امروز بیش از هر زمان دیگری متوجه این واقعیت شده‌اند که صندوق‌های رای در خاورمیانه، لزوماً دولت‌های متمایل به آمریکا را در این کشورها بر سر کار نمی‌آورد و چه‌بسا برعکس دولت‌هایی بر سر کار می‌آیند که به واسطه حمایت مردمی، دقیقاً خلاف منافع ایالات متحده عمل می‌کنند. این روند با تضعیف قدرت استیلتیالی دولت سوریه در همه مناطق این کشور بعد از شکست داعش، با کارشکنی در تشکیل دولت لبنان و واسطه‌گری عربستان و امارات و گاه به‌صورت مستقیم، با دخالت و اختلال در اعتراضات منتهی به استعفای عادل عبدالمهدی گاه به صورت مستقیم و گاه به واسطه دل‌آزهای عربستان و امارات در عملیات میدانی ادامه دارد. در نهایت اینکه آمریکایی‌ها طرح بی‌دولتی را در افغانستان به‌صورت حمایت‌موازی از اشرف غنی و عبدالله یگیری می‌کنند. سنای آمریکا با عبدالله جلسه می‌گذارد و او را تقویت می‌کند و ترامپ اشرف غنی را در آغوش می‌گیرد. در سایه «بی‌دولتی» و به واسطه حاکمیت هرج‌ومرج و بی‌ثباتی، آمریکایی‌ها می‌توانند بیش از هر زمان دیگری سیاست‌های خود در خاورمیانه را پیش ببرند. زمینه‌انواع دخالت‌ها هم در این قاعده بیش از پیش فراهم می‌شود.